

ÕPPEAINE NIMETUS	Inimeseõpetus LÕK
ÕPPEAINE KIRJELDUS	Õppeaine kirjeldus Inimeseõpetus on lõimitud õppeaine. Ainekava sisaldab nelja põhilist teemade valdkonda: sotsiaalsed toimetulekuoskused (sh enesekohased oskused ja suhtlemisoskused), terviseõpetus, igapäevane elukorraldus ning ühiskonnaõpetus, viimane on lõimitud 1.-5.klassis. Lisaks on inimeseõpetus seotud karjääri planeerimisega, mille osaoskuste arendamine sisaldub nii sotsiaalsete oskuste kui ka igapäevase elukorralduse teemade valdkonnas. Kõikide teemade juures on õpetuse rõhuasetus valdavalt sotsiaalsel ning probleeme ennetaval aspektil. Aine käsitluse kaudu aidatakse õpilastel õppida tundma oma keha, mõistma ja reguleerima oma tunnetustegevust, võimalikult adekvaatselt hindama enda omadusi ja võimeid ning ümbritsevat keskkonda, sh selle võimalusi ja ohte; kujundatakse positiivse sotsiaalse käitumise oskuseid (toimetulek enese, teiste ning ühiseluga). Õpetuse eesmärk (integreeritult teiste ainetega ning järjepideva kasvatustegevusega) on aidata õpilasel kujuneda isiksuseks, kes on võimeline kohanema ümbritsevas keskkonnas ning toime tulema iseseisvas praktilises elus. Inimeseõpetuse õppesisu on koostatud ja selle rakendamine toimub kontsentriilselt: samade teemade puhul laieneb aastast aastasse õppesisu ning suurenevad nõudmised õpitulemustele. Korduvate teemade puhul on iga klassi ainekavas märgitud ainult uus õppesisu: kontsentriiline käsitlus eeldab, et eelnevalt õpitut korratakse või tuletatakse meelde, vajadusel kujundatakse puuduvaid teadmisi-oskusi. Kontsentriilist ainekäsitlust toetab järjepidev ainetevahelise integratsiooni rakendamine ning eakohaste üldpädevuste kujundamine. Inimeseõpetuse ja teiste õppeainete vaheline lõiming avaldub nii temaatika, kasutatavate (aktiiv)õppemeetodite kui omandatavate pädevuste tasandil. Väga tihe on seos emakeele (sõnavara, lausemallid, tunnetustegevus, etiketikäitumine, suhtlemine jne) ja tööõpetuse ainega (kultuuripärand, säästlikkus ja turvalisus (ohutustehnika), tööprodukti esteetiline välimus jne), samuti loodusõpetuse ja matemaatika ainega. Inimeseõpetuse teemade käsitlemisel kasutatakse aktiivõppemeetodeid. 1.-5.klassis kasutatakse palju mängulisi elemente ja õppemänge. Teadmiste-oskuste kinnistamiseks loodavates tegevus- ja suhtlussituatsioonides (sh rollimängudes) kujundatakse järjepidevalt oskust mõista, valida ja kasutada variatiivseid repliike, mitteverbaalseid väljendusi (miimika, žestid); harjutatakse etiketikäitumist (nt tervitamine, võõra poole pöördumine jne); kujundatakse turvalise ja loodussäästliku käitumise teadmisi-oskusi. Valdkonnapädevused

	Inimeseõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane: 1) tunneb oma keha ning mõistab inimese kasvamise ja arenemisega seotud muutusi ning vastutust (nt seksuaalsuse olemus ja sellega seotud vastutus, töövõime jne); 2) hoiab oma tervist, järgides tervislikku eluviisi, käitub nii, et ei sea ohtu enda, teiste inimeste ega keskkonna turvalisust; 3) märkab ja mõistab kaaslaste ning iseenda emotsionaalseid seisundeid, käitumisviise; oskab neid hinnata ja nendega toime tulla; 4) hoiab puhtust ja korda; orienteerub eluasemega seotud küsimustes, omandab teadmised ja oskused majandamiseks, koduse elu korraldamiseks; 5) suudab täiskasvanu suunamisel eristada ning teadvustada oma oskusi ja võimeid, otsib erinevatest teabeallikatest võimetekohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid; 6) tunneb huvi ümbritseva ühiskonnaelu vastu; 7) tunneb olmesuhtlemiseks vajalikke kodanikuõigusi ja -kohustusi, järgib sotsiaalseid nõudeid ja käitumisetiketti. Üldpädevused 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires; 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme. Koostööoskuseid kujundatakse paaris- ja rühmatöös meeskonnas töötades; 3) enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne; 4) õpipädevus – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist sh aja- ja koha valikut ning kasutab õppimisel lihtsamaid õpistrateegiaid, järgib kavandatut, seab eesmärged (eneseregulatsioon). Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele; 5) suhtluspädevus – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, küsib vajadusel abi, osaleb täiskavatu suunamisel arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks
--	---

	toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid info saamiseks; esineb ja analüüsib täiskasvanu toel oma sooritust, oskab anda ja vastu võtta konstruktiivset tagasisidet; 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – kasutab lihtsat matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt ja sümbolit; lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt; 7) ettevõtlikkuspädevus – uue oskuse omandamiseks panustab oma aega ja energiat, on tegutsemisaldis ning algatusvõimeline, oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupitöös, viib alustatud tegevuse lõpule, reageerib muutustele paindlikult, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid, püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest; 8) digipädevus – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt. On teadlik digikeskkonna ohtudest, oskab end kaitsta ja teab, kust saada abi. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid. Digitaalset sisu luues või koostades arvestab autoriõigustega. Läbivate teemade rakendamine inimeseõpetuses 1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid. Inimeseõpetuses käsitletakse inimeste erinevaid töid ja töökohti, harjutatakse koostööd ja tööde jaotamist, toetatakse endasse uskumist, arendatakse eneseanalüüsi ja enesekontrolli oskusi, oma väärtuste selgitamist, enda ja teiste positiivsete joonte ja omaduste märkamist ja väärtustamist. 2. Keskkond ja jätkusuutlik areng Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele. Inimeseõpetuses käsitletakse asjade väärtust ja hinda, asjade väärtust teiste väärtuste seas, vastutust enda ja teiste asjade hoidmise eest, oma kulutuste planeerimist, tervislikku elukeskkonda, tervist heaolu tagajana. Õpetatakse tegema teadlikke valikuid ümbritseva keskkonna hoidmiseks (jäätmemajandus, taaskasutus jms). 3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
--	---

	Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele. Inimeseõpetuses käsitletakse Eesti rahvuslikku ja riiklikku sümboolikat, lapse õigusi ja kohustustusi, vaba aja veetmist, meeskonnatööd ja tööjaotust, arendatakse sotsiaalseid oskusi: enda vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi küsimine, oma järjekorra ootamine, otsuste vastuvõtmine ja probleemidele lahenduste leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine. Tutvustatakse Eesti haldusüksusi, Eesti maksusüsteemi, tegeletakse raha mõiste ja rahakasutusega. 4. Kultuuriline identiteet Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis. Inimeseõpetuses käsitletakse kodu ja kodukandi traditsioone, Eesti rahvuslikku ja riiklikku sümboolikat, eesti rahvakommete tundmist, erinevate rahvaste tavasid ja kombeid, erinevuste ja mitmekesisuste väärtustamist. Kujundatakse kodumaad väärtustav hoiak. 5. Teabeakeskkond Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabeakeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi. Inimeseõpetuses tutvustatakse erinevaid teabeallikaid ja nende kasutamist, analüüsitakse reklaamide mõju meie igapäevaste otsuste langetamisele. Õpetatakse vajaliku info eristamist ebaolulisest, abi otsimist erinevatest teabeallikatest (nt vaimse tervise infoportaalid, infovoldikud jt). 6. Tehnoloogia ja innovatsioon Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Inimeseõpetuses harjutatakse IKT vahendite kasutamist, sotsiaalmeedias suhtlemist ja ohtude teadvustamist. 7. Tervis ja ohutus Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
--	---

	Inimeseõpetuses käsitletakse tervist ja tervise eest hoolitsemise viise, tervisenäitajaid, tervist mõjutavaid tegureid, lihtsamaid esmaabi võtteid ning ohuolukordades abi kutsumist. Õpetatakse märkama emotsioone, vaimse ja füüsilise tervise seisundit, hindama ohtusid. Õpetatakse vältima ennastkahjustavat käitumist. Tutvustatakse liiklusreegleid ning harjutatakse turvalist liikluskäitumist. Õpetatakse hindama ohtusid: vee-, liiklus- ja tuleohutus, sõltuvust tekitavad ained (tubakas, alkohol, uimastid), nutisõltuvus. 8. Väärtused ja kõlblus Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Inimeseõpetuses õpetatakse nägema iga inimest väärtuslikuna, harjutatakse viisakat käitumist, kujundatakse abivalmidust ja kohusetunnet, ausust, õiglust, erinevuste sallimist, vägivallatust ja vastutustunnet. Toetatakse endasse uskumist, enesehinnangut, enesekontrolli, oma väärtuste selgitamist, sallivust, hoolivust, usaldust, empaatiat ning positiivset mõtlemist. Käsitletakse kodumaad, kodu ja perekonda väärtusena. Inimeseõpetuse lõiming teiste õppeainetega Inimeseõpetuse õpitegevuses on olulisel kohal lõimitud ja läbiv õpe. Suur osa õpitulemustest ongi sõnastatud sellele põhimõttele toetudes. Õppematerjali kasutades tuleb arvestada, et: • mõne pädevuse kujundamisega tegeletakse ühes või mitmes temaatilises õppetunnis; • mõne pädevuse saavutamisel on olulisel kohal lõiming teise õppeainega (nt matemaatika ja loodusõpetusega: laps nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaaegu õiges järjestuses); • valdavat osa õpitulemustest kujundatakse igas õppetunnis läbivalt, selleks kõiki võimalusi kasutades. Inimeseõpetus on lõimitud eesti keelega (suhtlemine, suuline eneseväljendusoskus, teabe otsimine, konspekteerimine), matemaatikaga (aeg, aja planeerimine, tegevuse kavandamine, kulutuste planeerimine), loodusõpetusega (ümbrus, kodukoht, Eesti tundmine, inimese organismi ehitus, talitus ja tervishoid), ühiskonnaõpetusega (inimeste õigused ja kohustused, turvaline käitumine), kodundusega (tervislik toitumine, majandamine ja kulutuste planeerimine, säästlikkus), keskkonnaõpetusega (rahvakalendri tähtpäevad, kooli traditsioonid ja üritused, suhtlemise õpetus), kehalise kasvatusega (tervis ja selle eest hoolitsemine, kehaline aktiivsus ja selle vormid, tervistava kehalise aktiivsuse põhimõtted). Inimeseõpetuse tundides õpitut rakendatakse kõikide teiste ainete tundides ja vabal ajal.
--	--

	TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE	Õpilane: 1) alustab ja jätkab dialoogi (vastab küsimusele, esitab küsimusi, nõustub või loobub kutsest); 2) teab viisaka käitumise reegleid, püüab neid täita; 3) hindab õpistuatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist (õige/vale, meeldib / ei meeldi); 4) tunneb ära ja nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni; 5) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb, teab oma keha osasid; 6) räägib õpetaja suunamisel ja abivahendite toel tervisliku eluviisi põhimõtetest: liikumine, toitumine, puhkus ja enese eest hoolitsemine; 7) hoolitseb oma hügieeni eest, hoiab puhtust ja korda; 8) teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning Eesti riigi sümboleid; 9) liikleb ohutult kooliteel ning palub abi õnnetusjuhtumi korral.
II KOOLIASTE	Õpilane: 1) märkab ja aktsepteerib inimeste erinevusi (rahvus, välimus, vanus, tervis jm); 2) leiab õpetaja juhendamisel infot erinevatest teabeallikatest (sh tekstidest ja internetist); 3) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega; 4) mõistab oma õigusi ja kohustusi (suhtlemine, käitumine, õppetöö) ning teadvustab põhjuseid ja tagajärgi; 5) analüüsib ja hindab enda ja kaaslaste käitumist ning kasutab tuttavates olukordades situatsioonist lähtuvalt erinevaid väljendusviise; 6) teab murdeeaga seotud muutusi ning oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi; 7) teab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, tule kasutamisel, tootumisel, uimastite tarbimisel ja internetis suhtlemisel, oskab abi küsida; 8) teab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises, oskab prügi sorteerida; 9) selgitab, milleks kasutatakse raha; mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust.
III KOOLIASTE	Õpilane: 1) mõistab ühiselu reegleid; suhtleb tavaolukordades vastavalt olukorrale ning reageerib adekvaatselt kohatule käitumisele enda ja teiste suhtes; 2) väärtustab turvalisi lähisuhteid; teab peremudeleid ja kirjeldab pereliikmete rolli perekonnas; mõistab lapse saamisega seotud vastutust;

	3) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid ja oma vastutust selles; 4) teab oma tugevaid ja nõrku külgi; otsib erinevatest teabeallikatest võimetekohaseid jätkuõppevõimalusi ja teeb enda jaoks optimaalseid valikuid; 5) teab, kuidas kodust ja tööelu korraldada (eluaseme soetamine, raha teenimine ja kulutamise planeerimine; lepingutega seotud kohustused ja õigused); 6) mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid (liiklus, vesi, nutivahendite kasutamine, toitumine, uimastid), oskab ohuolukorras reageerida; 7) oskab küsida teavet ning kasutada erinevaid teabeallikaid (sh nõustamis- ja kriisiabi leidmiseks); 8) teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (sh tervishoiusüsteemi, maksude suhtes); tunneb end Eesti kodanikuna.	
	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
1.klass	Teema: Mina ja meie Õpilane: 1) tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdede- vendade ja vanemate nimed; 2) nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi; 3) osaleb ühistes (õppe)mängudes ja järgib meeldetuletamisel mängureegleid; 4) vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks; 5) tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise;	• Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. • Tervitamine (igapäevane tervitamine koolis, tervitusele vastamine). • Enesetutvustamine ja kaaslastega tutvumine dialoogis (nimi, kool, klass). • Õpitegevused koolis, õppevahendid. • Tüli: vabandamine, leppimine (dialoogi repliigid). • Peo-,töö-, spordiriietus (riietusesemed, riietuse sobitamine situatsiooniga). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - laps hindab inimsuhteid enda ümber sotsiaalne ja kodanikupädevus - laps teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine), tutvub erinevate keskkondade reeglitega enesemääratluspädevus - laps õpib ja harjutab suhtlemisprobleemide lahendamist ning olukorrale sobivat

	Teema: Mina ja turvalisus	käitumist, juhib oma käitumist tuttavates olukordades õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades suhtluspädevus - laps harjutab ja teab, kuidas end viisakalt väljendada. ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus - laps tutvub Opiqu, e-koolikoti jt keskkondadega. Õppekava läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - toetatakse endasse uskumist, arendatakse eneseanalüüsi ja enesekontrolli oskusi. väärtused ja kõlbus - harjutatakse viisakat käitumist, kujundatakse abivalmidust; Toetatakse endasse uskumist, enesehinnangut, enesekontrolli. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - arendatakse sotsiaalseid oskusi: enda vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi küsimine, oma järjekorra ootamine, otsuste vastuvõtmine ja probleemidele lahenduste leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: küsimus-vastus dialoog matemaatika: mõistete pikk, lühike, noor ja vana kinnistamine ja nende kasutamine võrdlemisel loodusõpetus: Loodusõpetus 1. klassile. Lihtsustatud õppekava - ptk KOOL (tv lk 5-10). käeline tegevus: enda joonistamine
--	---	--

	Õpilane: 1) teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt; 2) tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise; 3) teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;	• Sõidutee ohutu ületamine (valgusfoor, ülekäigurada, maantee ületamine). • Liikumine jalakäijate teel üksi ja rühmaga. Helkur. • Ühissõidukid kodukohas(sõiduki ootamine, sisenemine, väljumine; tänava(sõidutee) ületamine; sõidupilet). • Võõras ümbrus, eksimine, abi palumine (dialoogi repliigid), vanemale helistamine. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane tunneb oma kodukohta; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab oma kooliteed, arvestab ühissõidukitega sõites ja tänaval liikudes kaasinimestega; enesemääratluspädevus -teab liikluses varitsevad ohte ning oskab neist hoiduda; õpipädevus - seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - oskab end arusaadavalt väljendada ja küsida abi; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - lihtsamate probleemsituatsioonide lahendamine liikluses täiskasvanu toel; ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, teeb koostööd täiskasvanute ja kaaslastega; digipädevus - tutvub erinevate õppeplatvormidega. Õppekava läbivad teemad:
--	--	---

	Teema: Kodu ja pere Õpilane: 1) tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukoha, õdede- vendade ja vanemate nimed; 2) teab, et elab Eestis; 3) teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses.	tervis ja ohutus - ohu olemuse ja selle tekkepõhjuste mõistmine oma igapäevases keskkonnas. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus: liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; käitub liikluses ohutult; • Pereliikmed (vanemad, õed-vennad, vanavanemad), nende nimed. • Pereliikmete kodused tööd, pereliikmete abistamine, minu kohustused kodus. • Kodumaja (talumaja/ eramu/korter suures majas); ruumid kodus (esik, köök, elutuba jt). • Mööbel kodus, koolis (esemed, nende otstarve). • Kodu asukoht (Eestimaa; küla/linn/alev). • Eestimaa, minu kodumaa, Eesti Vabariigi lipp. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane hindab oma pere ja pereliikmeid; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Teab enda kohustustusi kodus ja koolis; vastutustundliku ja abivalmi pereliikme kujunemine; enesemääratluspädevus-tunneb ennast oma pere liikmena; õpipädevus - seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades;
--	---	---

	Teema: Mina ja tervis Õpilane: 1) teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu); 2) järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms); 3) märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;	suhtluspädevus - oma mõtete väljendamine, teiste kuulamine; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - teab end vanust, oskab kasutada mõisteid noorem/vanem; ettevõtlikkuspädevus - harjututab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist; digipädevus - tutvub erinevate õppeplatvormidega. Õppekava läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuste saamine. väärtused ja kõlblus - kujundatakse abivalmidust ja kohusetunnet; perekonna väärtus. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, küsimus-vastus dialoog. käeline tegevus: enda perest, kodust või Eesti sümboolikast piltide joonistamine. matemaatika: mõisted - noor, vana, noorem, vanem loodusõpetus: elu maal ja linnas, maja, korter, eluruumid. • Kehaosad (pea, kael, keha, käed, jalad), juuksed ja nägu. • Kehaosade (nägu, kael, käed, jalad) pesemine, küünte eest hoolitsemine. • Hammaste pesemine. • Tualeti kasutamine. • Toitumine (toidud: supp, praad jne, toidunõud). • Käitumine söögilauas: toidu palumine, tänamine. Üldpädevused:
--	--	---

	Teema: Mina ja aeg Õpilane: 1) nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaagu õiges järjestuses;	kultuuri ja väärtuspädevus - tunneb ja järgib lihtsamaid üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid; sotsiaalne ja kodanikupädevus - seisab oma vajaduste eest ning arvestab teiste omadega enda võimete piires; enesemääratluspädevus - hindab adekvaatselt täiskasvanu toel oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus; õpipädevus - seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, pöördumist täiskasvanu poole mure korral; ettevõtlikkuspädevus - harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist; digipädevus - tutvub Stuudiumi ja Opiqu keskkondadega Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - tervise eest hoolitsemise viisid; väärtused ja kõlblus - viisaka käitumise harjutamine, enesekontroll. Lõiming teiste ainetega: liikumisõpetus: liikumismängud kehaosade õppimiseks ja kinnistamiseks • Nädal (töö- ja puhkepäevad; eile, täna, homme). • Ööpäeva osad (hommik, päev, õhtu, öö). • Aasta (aastaajad: laste tegevused, riietus, ohud jalakäijatele liikluses). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid;
--	--	---

	Teema: Mina ja asjad Õpilane: 1) teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel; 2) märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja	sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb kaaslastega koostööd; enesemääratluspädevus - hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus; õpipädevus - seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - küsib vajadusel abi, osaleb täiskavatu suunamisel arutelus; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt koolis ja igapäevaelus; teab mõisteid nädal, nädalapäevad, tööpäev, puhkepäev, eile, täna, homme, aastaajad, hommik, lõuna, õhtu, öö; ettevõtlikkuspädevus - uue oskuse omandamiseks panustab oma aega ja energiat, oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupidis, digipädevus - tutvub Stuudiumi ja Opiqu keskkondadega Õppekava läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - planeerib oma tegevusi, riidetust vastavalt aastaegadele. Lõiming teiste ainetega: matemaatika: mõisted- nädal, nädalapäevad, tööpäev, puhkepäev, eile, täna, homme, aastaajad, hommik, lõuna, õhtu, öö loodusõpetus: aasta, aastaajad, aeg. • Minu oma, kaaslaste oma (enda ja kaaslaste, sh õpetaja asjade kuuluvuse eristamine), asjade palumine kasutamiseks. • Ausus asjade jagamisel.
--	--	---

	juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;	• Koristustööd ja –vahendid klassiruumis ning kodus. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab oma asjadega seotud õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi asjade jagamisel; enesemääratluspädevus - juhib oma käitumist erinevates tuutavates jagamisega seotud olukordades; õpipädevus - järgib kavandatut, seab täiskasvanuga koos eesmärgid (eneseregulatsioon); suhtluspädevus - küsib vajadusel abi, osaleb täiskasvanu suunamisel arutelus; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - lahendab tuttavaid elulisi probleemsituatsioone; ettevõtlikkuspädevus - uue oskuse omandamiseks panustab oma aega ja energiat, on tegutsemisaldis; digipädevus - tutvub Stuudiumi ja Opiqu keskkondadega Õppekava läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - toetatakse endasse uskumist, arendatakse eneseanalüüsi ja enesekontrolli oskusi. keskkond ja jätkusuutlik areng - vastutuse mõistmine enda ja teiste asjade hoidmise ees; väärtused ja kõlblus - harjutatakse viisakat käitumist, kujundatakse abivalmidust; Toetatakse endasse uskumist, enesehinnangut, enesekontrolli. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - arendatakse sotsiaalseid oskusi: enda
--	--	---

		vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi küsimine, oma järjekorra ootamine, otsuste vastuvõtmine ja probleemidele lahenduste leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine. Lõiming teiste ainetega: loodusõpetus: asjad ja esemed meie ümber, tööriistad ja nende otstarve. eesti keel: kujundab lugemise /kuulamise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma enda ja kaaslaste asjade eristamises, küsimus-vastus dialoogi
2.klass	Teema: Mina ja meie Õpilane: 1) tavaolukorras suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab; 2) alustab ja jätkab dialoogi tuttavates olukorras; 3) teab oma ees- ja perekonnanime, vanust ning sünnipäeva; 4) kutsub õpetaja suunamisel kaaslasti tuttavat (õppe)mängu mängima, jagab mänguasju; 5) kirjeldab tegevusi, mis talle rõõmu pakuvad; 6) hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib/ei meeldi; 7) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat); 8) tunneb ära olukorralduse, kus kellelegi tehakse liiga; 9) teab oma vanemate ja koolitöötajate ametid;	• Tervitamine: erinevad tervitusväljendid; eakaaslaste ja täiskasvanute tervitamine. • Enesetutvustamine ja tutvumine kaaslastega dialoogis (vanus, sünnipäev). • Kaaslaste kutsumine ühistevetesse. • Klassi reeglid (sõnastamine ühisvestluses), reeglite vajalikkus. • Suhtluspartnerite näoilmed ja hääletoon (rõõmus, kurb, sõbralik, vihane, üllatunud). • Kiusamine (äratundmine), täiskasvanult abi palumine. • Oma eksimuse tunnistamine ja vabandamine; positiivne reageerimine vastuseks vabandamisele. • Koolitöötajate ametid. Üldpädevus: suhtluspädevus - suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda. Õppekava läbivad teemad:

	Teema: Mina ja liiklus Õpilane: 1) teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel;	elukestev õpe ja karjääri planeerimine - oma huvide, võimete ja oskuste teadvustamine, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele; väärtused ja kõlblus - heade kommete omandamine - õiglust, ausus, hoolivus, sallivus, lugupidamine enda ja teiste vastu. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: küsimus-vastus dialoog; küsimuste esitamine kaaslastele; positiivset minapilti ja kaaslastega arvestamist toetav lastekirjandus, lugemikutekstitid matemaatika: arvuvald, suurustunnused, mõõtmine (aeg, pikkus, kaal) loodusõpetus: minu vajadused ja teiste elusolendite vajadused käeline tegevus: oma nime/nimetähtedekasutamine kunstitöodes; positiivse märkamise oma ja teiste töodes; meeleolu väljendamine värvidega liikumisõpetus: teadlikkus oma keha kasutamisest erinevates suhtlemisolukordades. • Individuaalsed ja üldkasutatavad transpordivahendid kodu ja kooli vahel liiklemiseks. • Käitumine liiklusvahendites. • Liiklusõnnetused jalakäijatega (sõidutee valesti ületamine, seisva liiklusvahendi varjust väljumine, liiklemine talvisel teel) ja juhtumist teatamine lähimale täiskasvanule. Üldpädevused: sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus austada erinevate keskkondade reegleid;
--	---	---

	Teema: Mina ja pere Õpilane: 1) teab oma kodust aadressi, nimetab oma kodukoha; 2) nimetab oma lähisugulasi; 3) teab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;	enesemääratluspädevus – suutlikkus käituda ohutult. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus- ohu olemuse ja selle tekkepõhjuste mõistmine oma igapäevases keskkonnas. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: dialoogi alustamine ja jätkamine; väit- ja küsilause moodustamine ja mõistmine; liiklusmärkide iseloomustamine 2-3 tunnuse alusel; matemaatika: nelinurga ja kolmnurga joonestamine; väljumisajana kellal täistunni ära tundmine, teekonna pikkus 1h ja sellest rohkem või vähem; kunstiõpetus: liiklusmärkidel värvide ja geomeetriliste kujundite nimetused; liikumisõpetus: füüsiline aktiivsus õppekäikudel; • Minu kodu (ruumid, sisustus), aadress. • Lemmikloom kodus. • Koduarmastus. Üldpädevus: sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus toimida abivalmi ja vastutustundliku pereliikmena. Õppekava läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuste saamine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: tunneb ja mõistab pereliikmete ja sugulaste nimetusi; kirjutab suure algustähe inimeste nimedes; nimetab objektide tunnuseid piltidele toetudes; kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest 3-4 lausega. matemaatika: suurustunnused (<i>suur-väike, suurem-väiksem,</i>
--	---	---

	<i>ühesuurused, pikk-lühike); ruumisuhed (ülal-all, ülemine-alumine, vasak-parem); töö hulkadega (kuni 10 elemendi ja 3 tunnusega – värv, kuju, suurus, hulkade moodustamine, võrdlemine, võrdsustamine, samaväärsete hulkade leidmine ja hulgast osahulga eraldamine); hulga, arvu ja numbri seos 1–10 loendamine kasvavas ja kahanevas järjekorras, võrdus ja võrratussuhted arvude ja hulkade vahel); ajamõisted (puhke- ja tööpäevad; enne-pärast, varem-hiljem)</i> loodusõpetus: lemmiklooma eest hoolitsemine, tema vajadused käeline tegevus: tänavasildi kujundamine, õnnitluskaart koju; perepuu täiendamine • Aastaring - kuude nimetused, aastaajad, kuupäevad. • Oma sünnipäeva teadmine • Kella tundmine tunni täpsusega. • Päevakava Üldpädevused: matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt ja sümboleid, kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt. Õppekava läbivad teemad: tehnoloogia ja innovatsioon- seadmete kasutamise põhivõtete tundma õppimine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: küsimus-vastus dialoog; orienteerumine ajaühikute järjestuses (enne-pärast), nimetuste tundmine: aasta ja aastaajad, kuud, nädal ja nädalapäevad, ööpäev ja selle osad, tund. Orienteerumine tegevussituatsioonis: samal ajal, praegu,
--	--

Teema: Mina ja aeg

Õpilane:

- 1) teab oma vanust ja sünnipäeva;
- 1) tunneb kella täistundides;

	enne, pärast ja ajaühikutes (enne – pärast - samal ajal) orienteerumine, nende järjestamine. Kellaaeg: täistund, selle sõnastamine. matemaatika: järgarvsõnad kuupäeva ütlemlisel; ajasuhete eile, täna, homme, üle-eile ja ülehommese seostamine nädalapäevadega; aja määramine täistundides loodusõpetus: päeva ja öö vaheldumine kunstiõpetus: kella meisterdamine liikumisõpetus: liikumine päripäeva ja vastupäeva
Teema: Mina ja kodumaa	- Eesti Vabariigi lipp ja sellega seotud kombed - Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine
Õpilane: 1) väärtustab Eestit - oma kodumaad;	Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega. Õppekava läbivad teemad: kultuuriline identiteet- Eesti kultuurile omaste tavade ja kommete tundmaõppimine; väärtused ja kõlblus - iseenda tundmaõppimine rahvuslikkuse aspektist. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: pildi kirjeldamine; matemaatika: järgarvsõnad kuupäeva ütlemlisel; kunst: talvine maastik Eestimaal;
Teema: Mina ja tervis	- Liikumine. Erinevad viisid, liikumine ja hea tuju, loomaga liikumine. - Puhkus ja uni. - Hügieen. Suu hügieen.
Õpilane:	

	1) järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms); 2) nimetab näitvahenditele toetudes tervisele kasulikke toite; 3) käitub söögilauas viisakalt (palub, tänab, räägib vaikse häälega, hoiab puhtust); Teema: Mina ja asjad Õpilane: 1) eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta;	• Toitumine. Toidupüramiid, toidukorrad, tervislik toit. • Toidulauas käitumine. • Haige ja terve, haiguse tunnused. Kodune ravi, arsti juures käimine. Üldpädevus: enesemääratluspädevus – suutlikkus järgida tervislikke eluviise. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus- tervist väärtustava hoiaku kujunemine ja eakohaste teadmiste ja oskuste omandamine; enesemääratluspädevus – järgida tervislikke eluviise. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: küsimus-vastus dialoog; kunst: temaatilised joonistused, värvipiltide värvimine; liikumisõpetus: liikumispausid • Vanad ja uued asjad. Asjade väärtus, parandamine. Muuseumid. • Asjad ja prügi. Toa korrashoid, vajalikud asjad. Prügi sorteerimine. Üldpädevus: enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult; lahendada suhtlemisprobleeme. Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - heade kommete omandamine ja aususe väärtustamine. Lõiming teiste ainetega: loodusõpetus: loodushoid, jäätmete sorteerimine käeline tegevus: taaskasutusmaterjalidest meisterdamine.
--	--	---

	Teema: Mina ja turvalisus Õpilane: 1) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat); 2) tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga; 3) teab ohtusid võõraste inimestega suhtlemisel; 4) oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks	• Võõrad inimesed, asjad ja loomad. • Võõras ümbrus ja eksimine. Üldpädevused: enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult. suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - ohutuse ja turvalisusega seotud küsimustes usaldusväärse täiskasvanu poole pöördumine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: tundesõnavara, küsimus-vastus dialoog; käeline tegevus: näoväljenduste lugemine
3.klass	Teema: Käitumine ja suhtlemine Õpilane: 1) alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine); 2) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb; 3) hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi; 4) teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid;	• Mina: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Minu erinevused ja sarnasused teistega. Iga inimene on tähtis, inimeste õigused. • Uhkustamine. Valetamine (vale tagajärjed, vale ülestunnistamine, tõe rääkimine). Näoilmed. • Käitumine koduümbruses ja naabritega arvestamine. Käitumine raamatukogus, raamatu laenutamine ja hoidmine. Käitumine söögilauas, külas käies, sünnipäeval olles (sünnipäevale

	5) tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni; Teema: Mina ja tervis Õpilane:	kutsumine, peo planeerimine, sobiv kingitus). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane hindab inimsuhteid enda ümber. sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Tutvub inimõiguste ja kohustustega enesemääratluspädevus - harjutab suhtlemisprobleemide lahendamist ning olukorrale sobivat käitumist. õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, vabandamist. ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus - kasutab Stuudiumi ja Opiku keskkonda Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - austusega teistesse suhtumine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, teemakohaste tekstide lugemine käeline tegevus: enda portree joonistamine, erinevate emotsioonide kujutamine muusika: väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; liikumine: liikumismängud • Minu enesetunne. • Terve ja haige inimene, ravimid. Haiguse tunnused (nohu, köha, palavik, valu, lööbed),
--	---	--

	1) teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust; 2) teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslasi; 3) teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; 4) kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport; 5) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;	teavitamine halvast enesetundest. • Kuidas haigusi ära hoida? Tervislik eluviis (õige toitumine, liikumine, uni). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane hindab tervist ja teab tervislikke eluviise; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine). Tutvub inimõiguste ja kohustustega; enesemääratluspädevus - harjutab viisakat pöördumist probleemide korral; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, pöördumist täiskasvanu poole mure korral; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus - uurib kraadiklaasi, teab kraadi märki; ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus - kasutab Opiqu ja Stuudiumi keskkonda. Õppekava läbivad teemaad: tervis ja ohutus - õpilane järgib tervislikku eluviisi. Lõiming teiste õppeainetega: eesti keel: kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; muusika: väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; käeline tegevus: tervisliku toiduvaliku kohta plakati tegemine liikumine: teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab
--	---	--

	Teema: Mina ja perekond Õpilane: 1) kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede-vendade vanus, vanemate tegevus; 2) küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel;	liikumise ja toitumise olulisust tervisele. • Suurpere ja väikepere. Minu pere (pere liikmed, nende nimed, tegevused, koostegemised). • Hoolin enda perest (kohustused, arvestamine üksteisega). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane hindab oma pere ja pereliikmeid. sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine) ja enda kohustustusi kodus ja koolis. enesemääratluspädevus - tunneb ennast oma pere liikmena. õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades. suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, pöördumist täiskasvanu poole. matemaatika- , loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus - teab oma vanust, kes on noorem, vanem ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist. digipädevus - kasutab Stuudiumi ja Opiqu keskkonda. Läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - käsitleb kodu ja perekonda väärtustena, austab kaaslaseid Lõiming teiste õppeainetega: eesti keel: kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; käeline tegevus: joonistab perepildi
--	--	---

	Teema: Eesti minu kodumaa Õpilane: 1) teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);	matemaatika: mõistete <i>noorem, vanem</i> kinnistamine - Eestimaa on minu kodumaa. Sümboolid: vapp, hümn; pealinn, president, naaberriigid. Eesti rahvussümboolid: rukkilill, suitsupääsuke. - Pühad ja kombed (vastlapäev, kadripäev, mardipäev, advent, jõulud). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane tunneb ennast oma rahva liikmena, teab, et on Eesti kodanik; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab lihtsamaid ühiskondlike norme (tervitamine, vabandamine) ja enda kohustusi kodus ja koolis; enesemääratluspädevus - tunneb ennast oma riigi ja pere liikmena, tunneb ennast olulisena; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus - oskab leida oma kodukoha Eesti kaardil; ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist; digipädevus - kasutab Stuudiumi ja Opiqu keskkonda Õppekava läbivad teemad: kultuuriline identiteet - väärtustab Eesti kultuuri ja sümboleid Teised õppeained:
--	---	--

	Teema: Mina ja aeg Õpilane: 1) tunneb kella täis- ja pooltundides; 2) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;	eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine loodusõpetus: leiab oma kodukoha ja pealinna Tallinna Eesti kaardil. muusika: oskab laulda Eesti hümn käeline tegevus: märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös • Aastaajad, tegevused, ohuolukorrad. • Kalender (aasta, kuud, nädalapäevad, tähtpäevad). • Minu päev ja kell (pool-ja täistund, tegevuste ajaline järjekord). • Vaba aja sihipärane kasutamine, huviringid. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane tunneb oma kodukohta, selle võimalusi arukaks tegutsemiseks; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab enda kohustustusi kodus ja koolis, oskab abiga planeerida oma päeva; enesemääratluspädevus - teab oma eelistusi, oskab valida huviringi, trenni; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus- teab mõisteid varem-hiljem. Tunneb aastaegade järgnevust, kella; ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjututab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist;
--	--	--

	Teema: Mina ja turvalisus Õpilane: 1) teab ohtlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti; 2) palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.	digipädevus - kasutab Stuudiumi ja Opiqu keskkonda. Õppekava läbiv teema: elukestev õpe ja karjääri kujundamine - õpilane märkab enda tugevaid külgi ja väärtustab neid Teised õppeained: eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine matemaatika: tunneb kella täis-ja pooltundide ning seostab neid teadmisi oma elu tegevuste ja sündmustega; • Minu koolitee, liiklus. Segavad tegevused liikluses. Ohud kooliteel. • Tundmatud ained minu ümber, nendega tegutsemine. Ohtlike ainete märgistus. • Kiirabi, politsei, päästeamet. Helistan numbril 112 (abi vajadus, helistamine ja info edastamine). Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - õpilane tunneb oma kodukohta; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab enda kohustustusi kodus ja koolis, tunneb oma kooliteed; enesemääratluspädevus - teab ohte, püüab nendest hoiduda; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - harjutab viisakusväljendeid, esitab oma seisukohti; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalne pädevus - teab oma kooliteed, liikleb ohutult;
--	---	---

		ettevõtlikkuspädevus - õpilane harjutab probleemide lahendamist, kokkulepete sõlmimist; digipädevus - kasutab Stuudiumi ja Opiqu keskkonda. Õppekava läbiv teema: tervis ja ohutus - õpilane käitub turvaliselt ja hindab ohtlikke olukordi Teised õppeained: eesti keel: kujundab dialoogi kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; liikumine: arvestab peamisi turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtteid; arvestab tegevustes kaaslast; märkab abi vajamist tunnis ja kutsab abi ohuolukorras; loodusõpetus: liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; käitub liikluses ohutult;
4.klass	Teema: Käitumine ja suhtlemine Õpilane: 1) osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis (teade – teade); 2) nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huvisid; 3) analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi; 4) jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid; 5) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;	• Mina. Igaühe individuaalsus ja väärtuslikkus, sooline kuuluvus. Mina ja endasse suhtumine. Lapse õigused ja kohustused. • Sõprade valimine ja hoidmine, ühistegevus. Klassiõhtu, sisukate peotegevuste valik ja planeerimine. • Eakaaslaste ja täiskasvanute kõnetamine. Abivalmidus klassis: abi vajamine ja küsimine, abi vastuvõtmine, abivajajate märkamine ja abi pakkumine. • Vägivaldne käitumine: tõukamine, ehmatamine, narrimine jne, võimalikud konfliktid igapäeva koolielus. Teatamine, kaebamine. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - selgitab, miks tema ja teised klassikaaslased on olulised;

		sotsiaalne ja kodanikupädevus - aktsepteerib inimesi enda ümber ja nende väärtushinnangute erinevusi; enesemääratluspädevus - mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsib täiskasvanu toel oma käitumist erinevates olukordades; lahendab lihtsamaid suhtlemisprobleeme; õpipädevus - õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist sh aja- ja koha valikut ning kasutab õppimisel lihtsamaid õpistrateegiaid, järgib kavandatut, seab eesmärgid; suhtluspädevus - suudab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - oskab koostada nimekirju, leida tuttavatest tabelitest vajalikku informatsiooni; ettevõtlikkuspädevus - teeb teistega koostööd, algatab lihtsamaid tegevusi, teab, et võimed on arendatavad; digipädevus - kasutab telefoni suhtlemiseks, kasutab Stuudiumi ja Opiqu keskkonda. Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - õpetatakse nägema iga inimest väärtuslikuna, kirjeldab enda ja kaaslaste väärtusi, nende sarnasusi ja erinevusi, harjutatakse viisakat käitumist; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - enda vajaduste mõistmine ja nende väljendamine, abi küsimine, otsuste vastuvõtmine ja probleemidele lahenduste leidmine, tagajärgedega arvestamine, vastutuse võtmine. Lõiming teiste ainetega:
--	--	---

	Teema: Inimene ja tervis Õpilane: 1) teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele;	eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine. kunst ja tööõpetus: kunstiõpetuses enda sõbra joonistamine. • Õppimise tervishoid: rüht, õige istumine, silmade tervishoid, puhkus, sport. Kahjulikud harjumused: liigne televiisori vaatamine ja arvuti kasutamine jms. Suitsetamine ja alkoholi tarvitamine, nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele. • Isiklikud toitumisharjumused, mõju enesetundele. Esmased kodused ravivõtted külmetushaiguste korral. Esmaabi lihtsamate vigastuste puhul: löikehaav, ninaverejooks jne. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - väärtustab enda tervist; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb kaastunde ja täiskasvanutega koostööd, arvestab enda ja rühma huvidega; enesemääratluspädevus - järgib tervislikke eluviise, on füüsiliselt aktiivne, analüüsib ülesandes enda tegevust tervise hoidmisel; õpipädevus - õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist sh aja- ja koha valikut ning kasutab õppimisel lihtsamaid õpistrateegiaid, järgib kavandatut, seab eesmärgid; suhtluspädevus - väljendab end viisakalt ja arusaadavalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused ning aktsepteerib neid;
--	---	---

	Teema: Perekond ja kodukoht Õpilane: 1) nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus; 2) kirjeldab oma pere traditsioone; 3) kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta;	matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid; ettevõtlikkuspädevus - uue oskuse omandamiseks panustab oma aega ja energiat, on tegutsemisaldis ning algatusvõimeline, oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupitöös; digipädevus- kasutab digivahendeid info otsimiseks ja eesmärgipäraselt. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - selgitab miks on hoida oma tervist ning toob näiteid, kuidas seda teha, lihtsamate vigastuste korral oskab pakkuda esmaabi või kutsuda abi. Lõiming teiste ainetega: loodusõpetus: kasutab korrektselt inimese kehaga seotud mõisteid. muusikaõpetus: loomuliku kehahoiu (rüht, õige asend istumisel ja seismisel) ja laulmisele omaste hingamispõhimõtete kinnistamine. liikumines: märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele. • Minu sugupuu: perekond ja lähisugulased. Pereliikmete lahkumine ja lein, käitumine matustel ja surnuaias. • Maa- ja linnakodu: hooned, puhtus, korrashoid. Kodutus, lastekodu kui üks peretüüp. • Kodukoha sümbolid: lipp, vapp. Kodukoha rikkused. Transpordivahendid kodukohas
--	---	--

		tänapäeval ja minevikus. Sõidupilet ühissõidukis: ostmine jm toimingud. Muuseumid kodukohas, käitumine muuseumis. • Pühad ja kombed: aastavahetus, Eesti Vabariigi aastapäev, vastlapäev, jaanipäev jne. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab puhtust ja korda oma asjades, kodus; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti; teab ja järgib ühiskondlikke väärtusi ja norme; austab erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; enesemääratluspädevus - hindab oma võimeid ja teeb plaane tulevikuks; õpipädevus - õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist sh aja- ja koha valikut ning kasutab õppimisel lihtsamaid õpistrateegiaid, järgib kavandatut, seab eesmärgid; suhtluspädevus - väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme, joonistab skeeme; ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes, teeb plaane tulevikuks; digipädevus - kasutab digivahendeid eesmärgipäraselt. Õppekava läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - Eestimaa meie kodumaa, Eesti rahvusliku ja riikliku sümboolika tundmine, lapse õigused ja kohustused;
--	--	---

	Teema: Inimene ja aeg Õpilane: 1) tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaegu oma päevakavaga;	kultuuriline identiteet - kodu traditsioonid, Eesti rahvusliku ja riikliku sümbolika tundmine, eesti rahvakommete tundmine, kodumaa väärtustamine, erinevate rahvaste tavad ja kombed. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma. loodusõpetus: maa- ja linnakodu, kodukoha rikkused. • Kellaaja määramine veerandtunnise täpsusega. Kellaajast kinnipidamine: täpsus, hiline mine, selle tagajärjed. • Õpilase päevakava koostamine, õppimine, puhkus, vaba aja tegevused. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - austab teiste inimeste aega; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab enda kohustustusi kodus ja koolis, oskab abiga planeerida oma päeva; enesemääratluspädevus - teab oma eelistusi, oskab valida huviringi, trenni; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - enda mõtete väljendamine arusaadavalt, abi küsimine; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - matemaatikale omase keele kasutamine koolis ja igapäevaelus; ettevõtlikkuspädevus - enda aja planeerimine;
--	---	---

	Teema: Inimene ja teave Õpilane: 1) leiab koostegevuses teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt;	digipädevus - erinevate digitehnoloogiate kasutamine. Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlbus - teistega arvestava käitumise toetamine. Lõiming teiste ainetega: matemaatika: Kella tundmine veerandtunnise täpsusega seostades kellaaegu oma päevakavaga. • Koolistend, kooli koduleht, ajakiri lastele, kuulutus ajalehes/stendil: teabeallikate kasutamine. • Kirja saatmine. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus- järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid; sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb kaaslastega koostööd; õpipädevus - õpilane seostab uusi teadmisi varem õpituga ning harjutab õpitud teadmiste rakendamist erinevates olukordades; suhtluspädevus - enda vajaduste edastamine kirjakeeles; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - mõistab täiskasvanu suunamisel erinevaid jooniseid/tabeleid, mida stendidel/teabeallikates kasutatakse; ettevõtlikkuspädevus - uue oskuse omandamiseks panustab oma aega ja energiat, on tegutsemisaldis ning algatusvõimeline, oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupitöös, digipädevus - digivahendite eesmärgipärane kasutamine, info edastamine, digikeskkonnast leitud info töötlemine täiskasvanu abil.
--	---	---

	Teema: Inimene ja töö, inimene ja asjad Õpilane: 1) teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust; 2) planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist;	Õppekava läbivad teemad: teabekeskkond - õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete (peamiselt visuaalse tekstina) suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised käitumisnormid kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas turvaline käitumine sotsiaalmeedias; tehnoloogia ja innovatsioon - tehnoloogia eesmärgipärane ksutamine. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: õpilane vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis või paberil, järgib õpitud keelereegleid. • Töö, selle eesmärk ja tulemus: produkt, tasu. Pereliikmete tööd: tööde jaotus, koostöö koduses majapidamises. • Õpilase töö koolis, kohuse- ja vastutustunne töö tegemisel, tööarmastus. • Lapse taskuraha, selle otstarbekas kulutamine: lihtsamate ostude sooritamine. Raha kogumine. • Ostud toidupoes: ostja ja müüja suhtlemine, raha kasutamine lihtsamates tehingutes. Tehingud postkontoris. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid; sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühma/perekonna huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid;
--	--	---

		enesemääratluspädevus - hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates tuttavates olukordades; õpipädevus - järgib kavandatut, seab eesmäärke, planeerib ette (eneseregulatsioon). suhtluspädevus - suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, küsib vajadusel abi, osaleb täiskavantu suunamisel arutelus; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatikaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; ettevõtlikkuspädevus - hindab adekvaatselt oma võimeid, püstitab ja täidab endale seatud eesmäärke ning võtab vastutuse oma tegude eest; oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupitöös; digipädevus - tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Õppekava läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri kujundamine - kujuneb positiivne hoiak õppimisse ja arenevad õpioskused; õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemusele igapäevaelust; keskkond ja jätkusuutlik areng - käsitletakse asjade väärtust ja hinda, asjade väärtust teiste väärtuste seas, oma kulutuste planeerimist; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - saab koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi; käsitletakse lapse õigusi ja kohustustusi, meeskonnatööd ja
--	--	---

	Teema: Inimene, säästlikkus ja turvalisus Õpilane: 1) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada; 2) sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmekaid; 3) teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).	tööjaotust; tegeletakse raha mõiste ja rahakasutusega. teabekeskond - analüüsitakse reklaamide mõju meie igapäevaste otsuste langetamisele. Lõiming teiste ainetega: matemaatika: Taskuraha kasutamise planeerimine, raha mõiste kujunemine. • Olmejäätmekate tekkimine klassis ja kodus majapidamises: tegevused, nende tagajärjel tekkiv prügi. Jäätmekate individuaalne käitlemine. • Liiklusmärgid kodu ümbruses ja kooliteel: ülesanne, vajalikkus. Jalgrattaga (rulaga, rulluisudega) sõitmine ja ohud. • Tuleohutuseeskirjade järgimine lapse igapäevastes tegevustes. Käitumine tulekahju korral. Käitumine tulekahjuhäire korral. • Käitumine veekogude juures, basseinis, veekeskuses. • Käitumine metsas, loodusmatkal: loodussäästlik käitumine, käitumine eksimise korral. Üldpädevused: kultuuri ja väärtuspädevus - tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja reegleid/kokkuleppeid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires; sotsiaalne ja kodanikupädevus - on vastutustundlik kodanik, järgib reegleid, teeb teistega koostööd; enesemääratluspädevus - hindab oma võimeid ja tegutseb vastavalt võimetele ja oskustele;
--	--	---

		õpipädevus - järgib kavandatut, seab eesmärgid (eneseregulatsioon). Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, on avatud uutele teadmistele ja oskustele; suhtluspädevus - suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, küsib vajadusel abi, osaleb täiskavatu suunamisel arutelus; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt; ettevõtlikkuspädevus - , on tegutsemisvalmis ning algatusvõimeline, oskab eesmärkide saavutamiseks teha koostööd paaris- ja grupitöös, viib alustatud tegevuse lõpule, reageerib muutustele paindlikult, hindab adekvaatselt oma võimeid; digipädevus - kasutab vajadusel digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng - taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele; tervis ja ohutus - seostab õpitavat iseendaga; Õpetatakse hindama ohtusid: vee-, liiklus- ja tuleohutus. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma. loodusõpetus: veeohutusega seotud teemad.
5.klass	Teema: Käitumine ja suhtlemine	• Mina. Isikuandmed, meeldivad ja ebameeldivad tegevused.

	Õpilane: 1) märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes; 2) osaleb eri tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne); 3) kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis; 4) kirjeldab ja analüüsib õpetaja suunamisel oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (soovid, põhjus-tagajärg); Teema: Inimene ja tervis Õpilane: 1) kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise	Sarnasused ja erinevused kaaslastega. • Enesetutvustus. • Igapäevased suhtlussituatsioonid. • Abistamine. Abi vajaduse hindamine ja küsimine. Üldpädevused: enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; lahendada suhtlemisprobleeme; sotsiaalne ja kodanikupädevus - aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi; suhtluspädevus - suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda. Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - rõhk on iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; kunstiõpetus: märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes. • Haigestumine ja selle ennetamine. Tervisesport, toitumine, uni. • Esmaabi.
--	--	---

	võimalusi, teab hoolitsematuse tagajärgi; 2) kirjeldab uimastite (alkoholi, tubaka) tarbimise mõju õppimisvõimele ja käitumisele; *selgitab meeleelundite ülesandeid ja tervishoidu Teema: Perekond ja kodukoht Õpilane: 1) jutustab tugikava abil pühade ja rahvakommete tähistamisest oma perekonnas; teab erinevaid rahvuskombeid; 2) mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust;	• Uimastid. Tubakas, alkohol, narkootikumid. “Ei!” ütlemine. Üldpädevused: enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; lahendada suhtlemisprobleeme. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - rõhk on tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus: liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; liikumine: märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele. • Elu maal ja linnas. Kodukoht. • Perekond. Traditsioonid. • Pühad ja kombed. Üldpädevused: sotsiaalne ja kodanikupädevus - teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära. Õppekava läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - Eestimaa meie kodumaa, Eesti rahvusliku ja riikliku sümbolika tundmine, lapse õigused ja kohustused; kultuuriline identiteet - kodu traditsioonid, Eesti rahvusliku ja
--	---	---

	Teema: Inimene ja aeg Õpilane: 1) mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga; Teema: Inimene ja teave	riikliku sümboolika tundmine, eesti rahvakommete tundmine, kodumaa väärtustamine, erinevate rahvaste tavad ja kombed. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus: leiab Eesti kaardil oma kodukoha, Eesti suuremad saared, järved, jõed ja linnad; toob näiteid oma kodukoha looduslikust mitmekesisusest ja inimeste tegevusest (sh olulisemad asutused ja ettevõtted, inimeste tegevusalad). • Aeg. Aja määramine minutilise täpsusega. • Päeva ja nädala ajakava koostamine. Vaba aja sisustamine Üldpädevused: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - inimeste erinevad tööd ja töökohad, koostöö ja tööjaotus. Õppekava läbivad teemad: matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt koolis ja igapäevaelus; digipädevus - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus: õpilane seostab kalendri järgi aja määramist aastaegade ja ilmaga; matemaatika: õpilane määrab aega kella (minuti täpsusega) ja kalendri järgi ning koostada õpetaja abiga endale päevakava.
--	---	---

	Õpilane: 1) otsib õpetaja juhendamisel teavet teatmeteostest või internetist; 2) teab, kuidas suhelda sotsiaalmeedias; 3) teadvustab reklaamide eesmärgi;	• TV-kava. Telesaadete hulgaast eakohaste valikute tegemine. • Pilt-teatmeteostete ja Interneti kasutamine infootsinguks. • Reklaam. Üldpädevused: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - inimeste erinevad tööd ja töökohad; digipädevus - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat nii õppimisel kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Õppekava läbivad teemad: teabekeskond ja meediakasutus - õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete (peamiselt visuaalse tekstina) suhtluseesmärgi ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised käitumisnormid kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas turvaline käitumine sotsiaalmeedias; digipädevus - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: õpilane vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid; matemaatika: õpilane vaatab telekavast nädalapäeva ja kellaaja(saate algusaeg, kestvus, lõpuaeg); oskab
--	---	--

	Teema: Inimene ja töö, inimene ja asjad Õpilane: 1) mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust; Teema: Inimene, säästlikkus ja turvalisus	õpetaja abiga koostada endale päevakava. kunstiõpetus: kujundab reklaamplakati • Töö. Palk. • Kulutused. • Raha kogumine. Üldpädevused: enesemääratluspädevus - mõistab oma töö tulemuslikkuse vajadust; ettevõtlikkuspädevus - mõistab töö eesmärki, vajalikke tingimusi töö tegemiseks. Õppekava läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri kujundamine - kujuneb positiivne hoiak õppimisse ja arenevad õpioskused; õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemusele igapäevaelust; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - saab koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; matemaatika: süveneb teadmine, et enda ja pere soovide ja vajaduste täitmine sõltub pere sissetulekust. • Säästlik tarbimine. • Jäätmete liigiline kogumine. • Ohutu käitumine. Üldpädevused: sotsiaalne ja kodanikupädevus - toimib vastutustundliku kodanikuna. Õppekava läbivad teemad: keskkond ja jätkusuutlik areng - taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning
--	---	---

		tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada; tervis ja ohutus - seostab õpitavat iseendaga. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; matemaatika: tekstülesannete lahendamisel saab käsitleda vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi ning olmejäätmete käitlemist; loodusõpetus: tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab; teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnahoiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes kodus ja koolis; kunstiõpetus: kasutab meisterdades taaskasutusmaterjale, kasutab materjale säästlikult.
6.klass	Teema: Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega Õpilane: 1) märkab ja jätab suhtlemisel meelde kaaslaste seisukohti, eristab kohast ja kohatut käitumist/suhtlemist; 2) analüüsib ja hindab õpetaja suunamisel enda ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ja käitumist (käitumise eesmärk, põhjus–tagajärg suhe); 3) kasutab tuttavates olukordades suhtlemissituatsioonist, -partnerist ja -eesmärgist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;	• Miks ja kuidas suhtleme: rääkimine ja kuulamine. Pinged-konfliktid, arusaamatused, nende vältimine ja lahendamine. Valetamine, hädavale, süüteo ülestunnistamine, vabandamine. Iseseisvumine. • Suhtlemine vastassugupoolega (tähelepanu köitmine, tunnete verbaalne ja mitteverbaalne väljendamine). • Reageerimine (eba)meeldivatele ettepanekutele. Suhtlemine sotsiaalsõrgustikes, enda kohta edastatava infoga seotud turvalisus ja ohud. Üldpädevused:

4) mõistab vabandamist kui oma süüst/eksimusest arusaamist ja kahetsemist; Teema: Mina ise Õpilane: 1) kirjeldab ja hindab plaanile toetudes oma huvisid ja toimetulekut koolis (õnnestumised, raskused jms);	kultuuri- ja väärtuspädevus - selgitab, miks tema ja teised klassikaaslased on olulised. sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - ütleb välja oma arvamus, kaitses seda õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus - väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamusel matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab joonistel sümboleid ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus - kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: väärtused ja kõlblus - kirjeldab enda ja kaaslaste väärtusi, nende sarnasusi ja erinevusi. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; liikumine: liikumismängud sotsiaalsete oskuste kinnistamiseks • Minapilt, minu võimed ja oskused, huvitegevus. • Õppimine ning mis segab õppimist. • Inimeste sarnasused ja erinevused. • Enesehinnang. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - iseloomustab ennast
---	--

	Teema: Inimese tervis Õpilane: 1) teab inimese organismi üldist ülesehitust, tunneb joonisel inimfiguuris ära elutähtsad organid; 2) nimetab ebatervisliku toitumise võimalikke tagajärgi, oskab valida erinevate toitade hulgast tervisele kasulikke; 3) kirjeldab uimastite mõju organismile ja käitumisele;	sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - teadvustab oma võimeid, oskusi õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus - väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab joonistel sümboleid ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus - kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - analüüsib enda tegevust suhtlemise olukordades. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; kunstiõpetus: enda portree joonistamine • Sissejuhatus inimese anatoomiasse lähtuvalt elundite funktsionidest. • Toidu- ja toitained. Toiduainete pakendiinfo (eri toitainete sisaldumine; parim enne jms). Kiirtoit – populaarsuse põhjused, mõju inimese organismile. Üle- ja alatoitumine (dieetid ja näljutamine), selle mõju tervisele. • Esmaabi (toidu- jms) mürgituse, looma- ja putukahammustuse korral.
--	--	---

		• Uimastite (sh alkoholi ja tubaka) mõju organismile, käitumisele. Energiajoogid. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab tervist sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - järgib tervislikke eluviise, analüüsib ülesandes enda tegevust tervise hoidmisel. õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus - väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus - kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - selgitab miks on vaja süüa tervislikku toitu, selgitab kuidas uimastid tervist mõjutavad, keeldub mängulises õppeolukorras uimastitest. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - kasutab korrektselt inimese kehaga seotud mõisteid kodundus - tervisliku salati valmistamine liikumine - liikumismängud, praktilised ülesanded oma keha tunnetamiseks
--	--	---

	Teema: Inimese areng Õpilane: 1) teab murdeeaga seotud muutusi inimese kehas ja käitumises, mõistab arengu individuaalsust;	• Murdeiga, muutused tüdrukute ja poiste organismis. Erinev arengutempo ja muutuste aktsepteerimine. • Poiste ja tüdrukute hügieen, ravikosmeetika vajadus ja kasutamine. • Muutused tüdrukute ja poiste käitumises, sh suhtlemises; sobivad ja ebasobivad käitumismallid. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - mõistab, et areng on individuaalne sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - teadvustab muutusi enda kehas ja välimuses õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus - väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus - kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - mõistab keha puhtuse vajalikkust, järgib hügieenireegleid Lõiming teiste ainetega: eesti keel - kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - kasutab inimese kehaga seotud mõisteid matemaatika - enda pikkuse mõõtmine ja kaaslastega võrdlemine
--	---	---

	Teema: Inimese välimus Õpilane: 1) hoolitseb oma välimuse eest ja valib olukorrale vastavad rõivad;	kunstiõpetus - plakati joonistamine kosmeetikatoote kohta • Riietumine (olukorrale ja kehaehitusele sobiva riietuse, jalanõude valik, noortemood – riietusesemete otstarbekus). • Riiete ja jalanõude puhtus-korrashoid: pesemis- ja hooldusvahendite kasutamine, keemiline puhastus. • Juuste igapäevane hooldamine: hooldusvahendid, suhtlemine juuksuriga. • Küünte hooldamine, maniküür, pediküür. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab puhtust sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - järgib õpitud puhtuse pidamise soovitusi õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus -väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme, arvutab ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus - kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - mõistab keha- ja rõivaste puhtuse tähtsust, riietuse vastavust olukorrale. Lõiming teiste ainetega:
--	---	--

	Teema: Inimene ja kodu Õpilane: 1) koostab õpetaja juhendamisel kodu korrashoiuga seotud tegevuste plaani (tööde järjekord, vahendid, tööjaotus);	eesti keel: kujundab teemakohase video vaatamise ja arutelu kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; kunstiõpetus: endale sobiva riietuse kohta ajakirjadest väljalõigete abil kollaži tegemine • Kodu ja koduümbrus (kirjeldus, soovid muudatuste osas; igapäevane korrashoid). • Suurpuhastus kodus (tööde järjekord, jagamine pereliikmetega, vahendid). • Külaskäik ja külaliste vastuvõtmine (suulise ja kirjaliku kutse saamine, ettevalmistused sõltuvalt küllakutsest, külas viibimine). • Kodukoha (ja Eesti riigi) tuntud inimesed, nende tegevusalad, elukutsed (seos päevakohaste sündmustega). • Kodukoha ettevõtted ja nende toodang, töötajate ametid. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab puhtust ja korda oma asjades, kodus sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - hindab oma võimeid ja teeb plaane tulevikuks õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus -väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme, joonistab skeeme
--	---	---

	Teema: Inimene ja teave Õpilane: 1) hangib õpetaja juhendamisel teavet kaaslastelt (küsimuste esitamine) ja eriliigilistest tekstidest (internet, meedia, teatmeteosed, sõiduplaanid); 2) oskab kasutada kodukoha ühistranspordi sõiduplaane; 3) mõistab telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka kasutamise vajalikkust ning teab võimalikke riske;	ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes, teeb plaane tulevikuks digipädevus -kasutab digivahendeid info otsimiseks. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; loodusõpetus - Eestimaa ja kodukoha kaartide uurimine kunstiõpetus - unistuste kodu joonistamine • Olulisemad päevauudised, nende edastamine kaaslastele. • Teatmeteosed, Internet (kodukoha tuntumate paikade ja inimeste kohta lühiinfo hankimine ja edastamine koostegevuses). • Transport kodukohas, kodukoha ümbruses (orienteerumine sõiduplaanides, teabe hankimine; sõidusoodustused). • Telefoni ja meedia (sh arvutimängud, sotsiaalmeedia, televisioon jmt) otstarbeka kasutamise vajalikkus, teab võimalikke riske. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - tunneb ennast oma kogukona ja rahvuse liikmena sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - hindab oma võimeid ja tegutseb vastavalt võimetele ja oskustele õpipädevus - loeb teksti, arutleb
--	--	--

	Teema: Inimene, säästlikkus ja turvalisus Õpilane: 1) teab kodukeemia ja ravimite väärkasutuse tagajärgi ja selle ennetamise võimalusi; 2) kirjeldab peamisi tule- ja veeohutuse nõudeid ning käitumisstrateegiaid vastavate õnnetusjuhtumite korral.	suhtluspädevus -väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib erinevaid portaale, otsib teavet ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus -kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: tehnoloogia ja innovatsioon - kasutab digivahendeid info otsimiseks Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide, tabelite ja graafikute lugemisoskust • Kodukeemia kasutamine (WC, vanni, pliidi ja akna puhastamine), piktogrammide pakendil, kodukeemia väärkasutuse võimalikud tagajärjed. • Tulekahju tekkimise ohud koduses majapidamises: ohuolukorra hindamine, tulekahju kustutamine (esmasest tulekustutusvahendite kasutamine, hädaabi). • Ohutusnõuded ujumisel ja veesõidukite kasutamisel, päästevahendite kasutamine. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - teab olulisi tule-ja veeohutuse juhiseid sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb teistega koostööd, märkab ja jätab meelde teiste seisukohti. enesemääratluspädevus - hindab oma võimeid ja tegutseb vastavalt võimetele ja oskustele
--	--	--

		õpipädevus - loeb teksti, arutleb suhtluspädevus -väljendab end viisakalt, kuulab ära ka oma seisukohtadest erinevad arvamused matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib kooli evakuatsiooni plaani, teab evakuatsiooniteid ettevõtlikkuspädevus - osaleb aktiivselt tunni tegevustes digipädevus -kasutab digivahendeid info otsimiseks. Õppekava läbivad teemad: tervis ja ohutus - hindab kodus olevaid ohtusid ja oskab nende puhul reageerida Lõiming teiste ainetega: eesti keel: kujundab teemakohaste tekstide lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma; matemaatika: evakuatsiooniplaanilt info lugemine
7.klass	Teema: Mina ise Õpilane: 1) teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi; 2) teadvustab oma positiivseid ja negatiivseid iseloomujooni (3–4), oskab õpetaja suunamisel nimetada negatiivsete omaduste parandamise võimalusi; 3) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms).	• Mina-pilt: positiivsed ja negatiivsed iseloomuomadused, sarnasused ja erinevused kaaslatega; negatiivsete omaduste parandamisvõimalused. • Enesehinnang (erineva enesehinnanguga inimeste käitumine, minu ja kaaslaste reageeringud kiitusele, laituksle, õnnestumisele, ebaõnnestumistele jms; hinnangud reageeringutele, käitumisele; võimalikud lahendused). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - iseloomustab ennast, kasutades positiivseid märksõnu.

	Teema: Suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega Õpilane: 1) selgitab ja kaitseb õpetaja suunamisel oma seisukohti, mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust ja erinevust, oskab reageerida kohatule käitumisele;	sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - kirjeldab enda omadusi õpipädevus - loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - arvestab rühmatöös teistega. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme. ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - teeb enda videotutvustuse. väärtused ja kõlblus - selgitab ülesandes enda ja kaaslaste väärtusi, nende sarnasusi ja erinevusi. https://www.minaise.ee/mina-ise-oppe-komplekt Lõiming teiste ainetega: eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine kunstiõpetus: enda portree joonistamine. • Suhtlussituatsioonide kirjeldamine oma ja teise positsioonilt; hinnang suhtluspartnerite käitumisele (motiivid, tingimused, tulemused); eriarvamused (oma seisukoha selgitamine ja teise mõistmine); konfliktide lahendamise võimalused. • Suhtlussituatsioonid ja -strateegiad: agressiivne
--	--	---

	2) kirjeldab ja hindab plaani abil oma ja kaaslaste emotsionaalseid seisundeid ning käitumist (motiivid, tingimused, tulemused; reageerimine (eba)õnnestumisele jms); 3) järgib viisakusreegleid, teeb kaaslastele ettepanekuid, vastab nii positiivsetele kui ka negatiivsetele ettepanekutele situatsioonile vastavaid moraalinorme ja käitumisreegleid arvestades; 4) väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist; 5) koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);	ennastkehtestav ja alistuv käitumine; süüdistamine, kriitika; iroonia, must huumor. ● Iseloomujooned ja käitumine, mida sõprades, sh vastassugupooles hinnatakse. ● Noormehe ja neiu omavaheline suhtlemine (kaaslane kinos, teatris, peol: kutsumine, nõustumine ja keeldumine, alternatiivsete ettepanekute esitamine, kaaslasega arvestamine jne). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - selgitab, miks tema ja teised klassikaaslased on olulised. sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - kirjeldab enda omadusi võrreldes teistega õpipädevus - loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme. ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - täidab ülesandeid võimalikult iseseisvalt kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - planeerib klassiõhtut, osaleb aktiivselt
--	---	--

	Teema: Seksuaalsus ja lähedus Õpilane: 1) mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust; teab, kust leida infot noorte nõustamisteenuste kohta; 2) väärtustab (lähi)suhetes sallivust, hoolivust, abistamist ja lugupidamist; 3) oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpitu situatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;	väärtused ja kõlblus - selgitab ülesandes enda ja kaaslaste väärtusi, nende sarnasusi ja erinevusi. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: teemakohaste tekstide ja/või videote vaatamine ja arutelu • Armumine. Sõprus, armumine, armastus, käimine. Oma tunnete väljendamine, tunnetest rääkimine, lähedus, aja koosveetmine, ühised tegevused. • Seksuaalsuse trepp ja arengu individuaalsus. Seksuaalsuhted: partnerite valmisolek, seksuaalsuhtest keeldumine, selle edasilükkamine; vastutus seoses seksuaalelu alustamisega, noorte nõustamisteenused. • Mittesobilik seksuaalne käitumine, ahistamine, käitumine seksuaalse ahistamise korral. • Kutse esitamine ning ebameeldivale kutsele vastamine. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - räägib oma tunnetest, mõistab teiste tunnee ärakuulamise vajalikkust sotsiaalne ja kodanikupädevus - mõistab seksuaaleluga kaasnevat vastutust, väärtustab suhetes sallivust enesemääratluspädevus - püüab määrata oma kohta seksuaalsuse trepil õpipädevus - loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - väljendab end selgelt, põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega.
--	---	---

	Teema: Minu tervis Õpilane: 1) kirjeldab, kuidas hoolitseda oma tervise eest (toitumine, kehaline aktiivsus, puhkamine, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, arstiabi); 2) oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpitu situatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist; 3) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);	matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab ülesandes erinevaid sümboleid. ettevõtlikkuspädevus - sõnastab ülesandes küsimusi, osaleb rühmatöodes ja rollimängudes. Digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - lahendab rollimängudes juhtumeid, harjutab ei ütlemist. kultuuriline identiteet - väärtustab (lähi)suhetes sallivust tervis ja ohutus - ütleb mängulises ülesandes kahjustavale käitumisele ei. väärtused ja kõlblus - mõistab seksuaalsuse olemust ja seksuaalse arengu individuaalsust. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: teemakohase teksti lugemine kunstiõpetus: kutse kujundamine • Minu toiduvalik ja seda mõjutavad tegurid, mitmekesise toidu tähtsus. • Kehaline aktiivsus tervise tugevdajana (kehalise aktiivsuse vormid, võimalused koolis, kodukohas). • Arsti (kiirabi, perearsti, hambaarsti) poole pöördumine (registratuur, vestlus vastuvõtul, konsultatsioon telefoni teel). • Tuntumad ravimtaimed (korjamine, säilitamine, apteegist ostmine; kasutamine). • Enamlevinud nakkushaigused, nende levimise viisid, HIV ja AIDS. • Esmaabi mao- ja puugi hammustuse korral.
--	---	--

		• Uimastite tarbimise enamlevinud põhjused noorte hulgas. Käitumine uimastitega seotud olukordades, abi kutsumine. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab tervist, teab tervist mõjutavaid tegureid sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega. enesemääratluspädevus - järgib tervislikke eluviise. õpipädevus - selgitab mõisteid oma sõnadega, loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - arvutab, ettevõtlikkuspädevus - teab tervise valikutega seotud eesmärgid. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: teabekeskond ja meediakasutus - otsib infot veebist. tervis ja ohutus - seostab õpitavat endaga. väärtused ja kõlblus - oskab selgitada tervise olulisust. Oskab öelda EI! Lõiming teiste ainetega: eesti keel - teemakohaste tekstide lugemine kunstiõpetus: uimastite kahjulikkuse kohta plakati kujundamine matemaatika: mõõdab pulssi, loendab samme, arvutab kcal. kodundus: tervislike toiduampsude valmistamine
	Teema: Töö ja raha	

	Õpilane: 1) mõistab ja oskab kirjeldada töö tähtsust (tulemus, eesmärk, tingimused); 2) oskab nimetada oma pere olulisemaid sissetuleku- ja kuluallikaid;	• Töö lapse ja täiskasvanu elus (tööde liigid, töö tulemus, eesmärk, tingimused; kohusetunne ja vastutus tulemuste eest). • Minu pere sissetulekud (palk, tootmine, toetused). • Minu pere väljaminekud (eluase, toit, riided, transport, meelelahutus). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - mõistab töö tähtsust. sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega. enesemääratluspädevus - mõistab oma töö tulemuslikkuse vajadust õpipädevus - selgitab mõisteid oma sõnadega, loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - arvutab, uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - mõistab töö eesmärki, vajalikke tingimusi töö tegemiseks. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - arvutab, ettevõtlikkuspädevus - teab alaelaliste töötamise tingimusi, digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: tervis ja ohutus - seostab õpitavat endaga, teab alaealise tööle ette nähtud tingimusi
--	--	---

	Teema: Inimene ja keskkond Õpilane: 1) teab jäätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi ja -viise; oskab jäätmeid sorteerida	väärtused ja kõlblus - oskab selgitada töö olulisust, tulemusi, eesmäärke. Lõiming teiste ainetega: eesti keel - teemakohaste eriliigiliste tekstide lugemine kunstiõpetus: kujundab plakati sissetulekute ja väljaminekute kohta matemaatika: arvutab toidukorvi maksumust, pere sissetulekuid ja väljaminekuid. • Jäätmekäitlus maal ja linnas (era- ja kortermajad; prügilad). Prügi käitlemist reguleerivad piktogrammide pakenditel. • Reklaampakkumised (telefoni teel pakutavad kaubadteenused; reklaamlehed postkastis jms), nõustumine, keeldumine. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - teab et jäätmeid on vaja sorteerida sotsiaalne ja kodanikupädevus - oskab jäätmeid sorteerida õpipädevus - selgitab mõisteid oma sõnadega, loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - mõistab jäätmekäitluse vajalikkust suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - arvutab, ettevõtlikkuspädevus - teab ümbruskonnas jäätmekäitlusvõimalusi
--	---	---

	Teema: Teave ja infovahetus Õpilane: 1) nimetab sidepidamise viise tänapäeval ja minevikus, kasutab otstarbekalt tänapäevaseid sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia); oskab kirjutada e-kirja; 2) teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte ning mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada; 3) oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ ning vajaduse korral abi kutsuda; demonstreerib õpitu situatsioonis hädaabi numbrile helistades olulise teabe andmist;	digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - teab jätmete individuaalseid ja ühiskondlikke käitlemisvõimalusi teabekeskond ja meediakasutus - otsib infot veebist. väärtused ja kõlblus - oskab selgitada, milleks on vaja jätmeid sorteerida Lõiming teiste ainetega: eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine kunstiõpetus: kujundab reklaami • Isikut tõendav dokument (ID-kaart, pass), selle muretsemine ja kasutamine. Isikuandmete turvaline hoidmine. • Enda ja teiste kohta info edastamine Internetis, sellega kaasneda võivad ohud ja ohtude vältimine. • Kirjavahetus (kirja saatmine Eesti piires ja välismaale; tähtitud kiri; e-kiri, e-kaart; kirjavahetus tänapäeval ja minevikus). • Telefon (telefoniraamatu kasutamine; infotelefon; sidepidamine tänapäeval ja minevikus). • Hädaabi kutsumine erinevate õnnetusjuhtumite korral. Juhtumid, kus tuleb pöörduda politseisse. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - kasutab otstarbekalt tänapäevaseid
--	--	--

	Teema: Kodu ja kodukoht Õpilane: 1) koostab oma tegevuste kohta nädalaplaani (tegevuste ajaline järjekord, oma soovide ja võimalustega arvestamine);	sideteenuseid (e-kirjavahetus, telefon, internet, sotsiaalmeedia sotsiaalne ja kodanikupädevus -teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte õpipädevus - selgitab mõisteid oma sõnadega, loeb ja mõistab tekste. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - oskab vajaduse korral abi kutsuda; suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - oskab endale ja teistele ohtlikes situatsioonides ütelda „ei“ teabekeskond ja meediakasutus - otsib infot veebist. tervis ja ohutus - mõistab, millist informatsiooni enda ja teiste kohta on sobilik ja turvaline avaldada; väärtused ja kõlblus - teadvustab internetisuhtluses valitsevaid ohte, Lõiming teiste ainetega: eesti keel: teemakohaste tekstide lugemine kunstiõpetus: kirja kujundamine • Eestimaal elavad teised rahvused; kultuurilise mitmekesisuse rikastav roll, sallivus teiste rahvuste ja kultuuride suhtes.
--	--	---

	2) hangib õpetaja juhendamisel teavet teistelt inimestelt ning erinevatest infoallikatest; edastab kaaslastele teavet (abiks kavapunktid);	• Oma tuba: toa plaan, toa sisustamine ja korrashoid. Kodu kaunistamine tähtpäevadeks (seos peretraditsioonidega). • Vaba aja ja tegevuste planeerimine (võimalused ja pakkumised kodukohas ja lähiümbruses jne), tegevuste mitmekesisus. • Matk, ekskursioon kodukohas, koduümbruses (planeerimine koostegevuses: info otsimine vaatamisväärsuste kohta, valikute tegemine, ettevalmistuste planeerimine (sh reisikoti pakkimine); kirjalik meespea kaaslastele; plaani tutvustamine ja põhjendamine jms). • Noorteüritused, -peod (kodused peod; kooli-, linna- jm peod: käitumine, riskid). Peo praktiline planeerimine sünnipäeva ja klassiõhtu näitel. • Reisimine, erinevad transpordivahendid, hääletamisel (eelised võrreldes ühistranspordiga, riskid). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest; sotsiaalne ja kodanikupädevus - on vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi arengust; enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut õpipädevus - selgitab mõisteid oma sõnadega, loeb ja mõistab tekste.
--	---	---

		suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - uurib skeeme ettevõtlikkuspädevus - oskab planeerida oma tegevust. suhtluspädevus - töötab paaris ja rühmas. Osaleb mängudes ja aruteludes, arvestab teistega. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - oskab planeerida oma tegevust. kultuuriline identiteet - tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna tervis ja ohutus - hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest; väärtused ja kõlblus - suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; Teised ained: eesti keel: loeb teemakohast eriliigilist teksti loodusõpetus: tunneb Eesti kaarti, teab oma kodukohta kunstiõpetus: kujundab peokutse kodundus: koristab klassi, õppeköögi
8.klass	Teema: Käitumine rühmas Õpilane: 1) arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega;	• Rühmakäitumine: Erinevad rühmad ja rollid. • Reeglid ja normid rühmas. Inimsuhteid toetavad reeglid ja normid.

	2) annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonis; pakub õpituatsioonis lahendusi; 3) teab rühma mõju inimese käitumisele ja demonstreerib õpituatsioonis oskust keelduda tegevusest, mis kahjustab teda ennast ja teisi;	• Rühma kuulumine, selle positiivsed ja negatiivsed küljed. • Hoolivus rühmas. Rühma surve ja toimetulek sellega. • Sõltumatus, selle olemus. Autoriteet. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - selgitab, miks tema ja teised klassikaaslased on olulised. sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonis õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpituatsioonis lahendusi pingeolukordadele; reageerib kohaselt sobimatule käitumisele; suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme. ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine - harjutab suhtlemisoskusi, analüüsib enda tegevust suhtlemise olukordades. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - harjutab ei ütlemist.
--	---	--

	Teema: Lähisuhted ja perekond Õpilane: 1) väärtustab lähisuhteid, oskab kontakti luua ning teab, kuidas suhteid hoida; tunneb ära lähisuhtevägivalla; 2) teab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid (sh rasedusest hoidumine) ja mõistab seksuaalelu alustamisega seotud vastutust; eristab lubatud ja lubamatut seksuaalkäitumist; 3) nimetab oma emotsioone ja teab erinevaid võimalusi emotsioonide reguleerimiseks;	Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; kehaline kasvatus: meeskonnamängud KiVa II kooliastme tunnid • Noormehe ja neiu omavaheline suhtlemine. Ajutised ja püsivad suhted, suhte loomine ja hoidmine, vastastikune usaldus, suhet kahjustavad faktorid, lahkuminek. • Seksuaalsuse olemus ja arengu individuaalsus, seksuaalvähemused. • Seksuaalkäitumine ja vastutus: sobiv ja lubamatu seksuaalkäitumine, soovimatu raseduse vältimine; sugulisel teel levivad haigused, nõustamisteenused. • Lapsevanemaks saamine: füüsiline ja sotsiaalne küpsus. • Peremudelid (perekond, üksikpered, kasu- ja hoolduspered): pereliikmete roll perekonnas (vrld minevikuga), kohustused ja vastutus. • Nooremate õdede-vendade eest hoolitsemine, nendega tegelemine, sh mängimine. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab lähisuhteid, oskab suhet alustada ning teab, kuidas suhteid hoida; sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd, kirjeldab pereliikmete rolli perekonnas
--	---	--

	Teema: Tervise hoidmine Õpilane: 1) kirjeldab peamisi tervist tugevdavaid ja toetavaid tegureid; teab ja oskab igapäevaelus teha tervislikke valikuid seoses oma füüsilise, vaimse ja sotsiaalse tervisega;	enesemääratluspädevus - mõistab seksuaalsuse olemust ning enda arengut seksuaalsuse redelil õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme. ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisel. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Läbivad teemad: tervis ja ohutus - ütleb mängulises ülesandes kahjustavale käitumisele ei väärtused ja kõlblus - aktsepteerib erinevusi, on salliv Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; matemaatika: kasutab skeeme, tabelleid ülesannete lahendamisel loodusõpetus: tervis, inimese keha • Tervise füüsiline, vaimne, sotsiaalne ja emotsionaalne aspekt. • Tervisenäitajad. Tervisliku eluviisi komponendid, endale sobiliku tervisliku toitumise ja kehalise aktiivsuse leidmine. Tervist hoidvate valikute tegemine.
--	---	---

	2) teab tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja unerežiimi põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus; 3) kirjeldab oma tervislikku seisundit, oskab pöörduda abi saamiseks arsti poole (registreerimine vastuvõtule, kojukutse, hädaabi); 4) teab, mida tähendab ravikindlustus ning oskab nimetada tervishoiuteenuseid; 5) teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole;	• Inimese elukaar ja selle perioodid, põhivajadused eluperioodidel. • Arstiabi kodukohas (lähinaabruses): meditsiini asutused ja nende otstarve; perearst ja eriarstid, kojukutse telefoni teel; tervisekindlustus; tervise- ja puhkekeskused. Tervishoiu ja sotsiaalsüsteem Eestis • Koduapteek (sisu, kasutamine, ravimipakendi teabeleht). • Esmaabi lämbumise, pörutuse korral. Väsimus, stress, depressioon (tundemärgid, nõustamis- ja kriisiabi). • Tervisealased infoallikad, nende kasutamine ja usaldusväärsus. • Kaitsesüstimine haiguste ennetamise eesmärgil, kaitsesüstimine enne välisreise. • Allergia: peamised allergiaallikad, allergilised reaktsioonid, meditsiiniline abi Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - kirjeldab tervist tugevdavaid tegureid sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab tervisliku toitumise, une, kehalise aktiivsuse põhimõtteid, järgib neid enesemääratluspädevus - kirjeldab oma tervislikku seisundit, oskab pöörduda abi saamise eesmärgil arsti poole õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpituatsioonis lahendusi hädaolukordadele suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh
--	--	---

	Teema: Riskikäitumine Õpilane: 1) teab ja leiab olulisi infoallikaid tervise teabe, nõustamis- ja kriisiabi võimaluste kohta kodukohas või selle lähiümbruses; teab, millal ja kuidas pöörduda õiguskaitseorganite poole; 2) mõistab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, toitumisel, nutivahendite kasutamisel, uimastite omamisel ja tarbimisel;	vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisel, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. lähivad teemad - väärtustab tervislikke eluviise Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika: kasutab skeeme, tabeleid ülesannete lahendamisel kunstiõpetus: plakati joonistamine rühmatööna "Tervise hoidmine" liikumine: liikumisaktiivsuse arendamine loodusõpetus: tervis, inimese keha • Toimetulek vägivallaga (vägivalla vormid, vägivallast hoidumine, vägivallaga toimetulek, hinnang individuaalsele ja rühmakäitumisele; nõustamis- ja kriisiabi kodukohas). • Kuriteo ohvriks langemine, pöördumine õiguskaitseorganite poole. Seksuaalvägivald, valehäbi, ohvriabi. • Uimastid ja kuritegevus; uimastitega seotud seaduste põhipunktid. Uimastite tarvitamisega seotud tervise-, sotsiaalsed ja juriidilised riskid;
--	---	--

	Teema: Inimene ja välimus Õpilane:	sõltuvuse kujunemine. Käitumine uimastitega seotud situatsioonides, esmaabi. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab tervislikku eluviisi, sotsiaalne ja kodanikupädevus - märkab abivajajat ning annab võimalusel abi enesemääratluspädevus käitub võimalikult ohutult endale ja teistele, ei kasuta vägivalda õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpituatsioonides lahendusi hädalukordadele suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamises, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika: oskab ülesannetes kasutada statistilisi andmeid loodusõpetus: veekogud • Eakohane igapäevane ja pidulik rietus, aksessuaarid (nt koolilõpupidu)
--	---	---

	1) hoolitseb oma riiete eest ja valib olukorrale sobiva riietuse; teab riiete hooldusmärkide tähendusi; Teema: Inimene ja teave Õpilane: 1) teab ja leiab olulisi infoallikaid	• Taaskasutus. • Rõivaste ja jalatsite hooldus: hooldusmärgid. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - mõistab taaskasutuse olulisust sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab, kuidas riietuda erinevates olukordades enesemääratluspädevus - mõistab puhtuse olulisust õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel - otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid kunstiõpetus - rõivaste disainimine käsitöö - valib ja kasutab erinevaid puhastusvahendeid, tunneb hooldusmärgistust • Kohalik ajaleht. • Eestis ilmuvad ajalehed ja ajakirjad; ajakirjanduse tellimine.
--	---	---

	Teema: Inimesed, asjad, raha Õpilane: 1) teab erinevaid panga- ja e-teenuseid ning vastavaid veebikeskkondi;	• Uudisteportaalid internetis, internetis leiduva informatsiooni varieeruv kvaliteet. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - mõistab enda seotust maailmas toimuvaga sotsiaalne ja kodanikupädevus - töötab üksi ja teeb paaristööd, järgib juhiseid enesemääratluspädevus - mõistab info olulisust elus hakkamasaamiseks õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid • Arve avamine pangas; hoiuse igapäevane kasutamine (sularahaautomaat jne). Maksete liigid kodus majapidamises, maksete tasumise võimalused, täpsus.
--	--	--

		• Igapäevased sisseostud: ostukoha valik (kauplus, turg jms); kulude planeerimine päevaks, nädalaks; ostutoimingud. • Ühiskondliku toitlustamise asutused (menüü, arve, käitumisetikett (sh kaaslaste kutsumine); toidu kojutellimine). • Kataloogikaubandus (tellimine, riskid, kauba tagastamine). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - oma väärtushinnangute teadvustamine sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - mõistab paremini iseennast õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid, tunneb rahatähti, mõistab säästmise vajalikkust ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja
--	--	---

	Teema: Edasiõppimise võimalused Õpilane: 1) teadvustab oma võimete, teadmiste ja oskuste tugevaid ja nõrku külgi; 2) teab sobiva elukutse omandamise võimalusi.	terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid • Eneseanalüüs (töölased huvid, võimed, oskused, isiksuseomadused). • Jätkuõppevõimalused (erialad, õppeasutused). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - oma oskuste ja võimete teadvustamine sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - mõistab paremini iseennast õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Teised ained: eesti keel: otsitakse sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele
9.klass	Teema: Lähisuhted Õpilane:	• Lähisuhted, suhete alustamine ja hoidmine, vastutus ja austus.

	1) valib suhtlemisviisi vastavalt olukorrale ja kasutab asjakohaseid suhtlemise osaoskusi (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele, tunnistab oma eksimusi); 2) hindab oma ja kaaslaste käitumise vastavust ühiskonnas kokkulepitud normidele ja reeglitele; 3) teab erinevaid peremudeleid ning kirjeldab pereliikmete rolli ja vastutust perekonnas; 4) teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes, väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet; 5) mõistab lapse saamisega seotud vastutust, kirjeldab lapse arengut ja vanemate rolli lapse kasvamisel; teab peamisi pere ja laste elu reguleerivad seadusi ja sotsiaaltoetusi;	• Kooselu, abiellumine ja pere loomine. Raseduse planeerimine; loote areng; loote ja ema tervist hoidev käitumine. • Lapse sündimine: ettevalmistused imiku hooldamiseks; sünnijärgsed kohustused (nimepanek, tervisekindlustus, meditsiiniline kontroll jms); kohaliku omavalitsuse ja riiklikud toetused. • Lapse saamisega seotud (lisa)kulutused (peamised kuluartiklid lapseas), lapse hooldamisele kuluv aeg. Puudega laps. • Imiku- ja lapseiga (peamised arengutingimused, suhtlemine lapsega, lapse õigused (alus)haridusele). Lapse arendamine-õpetamine (eakohased mänguasjad, raamatud jms); mängude õpetamine noorematele õpilastele. • Peretülid ja –vägivald (tagajärjed, lahendused, valehäbi, nõustamis- ja kriisiabi). • Uimastite tarbija perekonnas: mõju majanduslikule olukorrale, suhetele. Kohalikud ja üldriiklikud nõustamis- ja ravivõimalused. • Lahutus, lahuselava vanema kohustused lapse kasvatamisel. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - selgitab, miks tema ja teised inimesed on olulised, tunnistab oma eksimusi
--	---	---

	Teema: Eelarve planeerimine Õpilane: 1) oskab planeerida raha teenimise ja kulutamisega seotud tegevusi; 2) teab riigi toimimise üldisi põhimõtteid (tervishoiusüsteem, maksud jm);	sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, reageerib adekvaatselt kohatule käitumisele enesemääratluspädevus - annab hinnangu oma ja kaaslaste käitumisviiside kohasusele situatsioonis õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpitu situatsioonis lahendusi pingeolukordadele; reageerib kohaselt sobimatule käitumisele; suhtluspädevus - teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes ning väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme. ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; loeb teemakohaseid tekste muusikaõpetus - leiab armastuslaule internetist • Pere sissetulekud (palk, toetused). • Igapäevaste kulutuste planeerimine (eluase, toit, riietus, transport, vaba aeg); kulutuste kasv perekonna suurenemisel (sh lemmiklooma võtmisel).
--	--	---

	3) oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid. Teema: Eluase Õpilane:	• Suurte väljaminekute planeerimine (soovid, võimalused, riskid: raha säästmine ja hoiustamine, järelmaks, krediit, laen, liising). • Kaupade-teenuste garantii. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - selgitab raha, aja, oskuste tähtsust elus sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest enesemääratluspädevus - oskab planeerida oma sissetulekuid ja väljaminekuid õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpituatsioonis lahendusi suhtluspädevus - teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes ning väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme; oskab õppesituatsioonis lahendada probleemülesandeid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest. digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: loeb teemakohast teksti matemaatika: lahendab probleemülesandeid, loeb ja täidab skeeme, tulpdiagramme • Eluaseme liigid, eluaseme otsimine, arvestades pere vajadusi ja võimalusi
--	---	---

	1) kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning hooldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi; 2) oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.	(müügikuulutused, kinnisvarafirmad). • Üürileping, selle tingimused (üürniku õigused ja kohustused, „halva” lepingu ohud). • Eluaseme sisustuse planeerimine: hädavajalik sisustus, sisustuse hankimise (ostude) järjekord, ratsionaalne paigutus, kujundusdetailid. • Eluaseme olmetehnika soetamine, hooldus ja remont: teabe hankimine võimaluste, tingimuste ja abiteenuste kohta (müüja, telefoniraamat, kasutusjuhend jne). Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - kirjeldab oma kodu loomise, sisustamise võimalusi sotsiaalne ja kodanikupädevus - teab oma koduga seotud kohustusi, õigusi enesemääratluspädevus - kirjeldab oma unistuste kodu, võimalusi, kohustusi õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, pakub õpituatsioonis lahendusi probleemidele suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid, arvutab ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid
--	--	---

	Teema: Karjääri planeerimine Õpilane: 1) hindab nõustaja suunamisel oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalusi ja tingimusi ning teeb enda jaoks sobiva karjäärivaliku; 2) teab oma peamisi õigusi ja kohustusi töötajana, nimetab info ja abi saamise võimalusi tööõigusega seotud küsimustes; 3) mõistab lepinguta töötamise ja ümbrikupalgaga seotud riske ja negatiivseid tagajärgi; tunneb töö otsimisel ära inimkaubandusele viitavad märgid; 4) oskab küsida teavet kaasinimestelt ja kasutada info leidmiseks erinevaid teabeallikaid.	digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel - otsib sõnastikest selgitust võõramatele sõnadele ja terminitele; sõnastab ümber väiteid, loeb ajakirja ja ajalehe artikleid matemaatika - kasutab skeeme, tabeleid ülesannete lahendamisel kunstiõpetus- joonistab või kleebib oma toa sisustuse ajalugu: eestlaste erinevad eluasemed (talukultuur, linnade teke jne) • Jätkuõppevõimalused, valikute tegemine arvestades huvisid, võimeid ja majanduslikke võimalusi (transport, elamiskulud jms); kutsenõustamine. • Kohalik tööhõiveamet, tööturuteenused töötajale, töötus. • Töötaja põhilised õigused ja kohustused, lepinguta töötamisega kaasnevad riskid ja tagajärjed, ümbrikupalk. Abi leidmine tööõigusega seotud küsimustes. • Inimkaubandus: tööorjus ja prostitutsioon, ohvriks sattumise põhjused, inimkaubandusele viitavad märgid (kuulutused, tööpakkuja käitumises), ohtude teadvustamine, käitumine ohvriks sattumise korral, ohvriabi. Üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus - oma oskuste ja võimete teadvustamine, valikute selgitamine
--	---	--

		sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd enesemääratluspädevus - mõistab paremini iseennast, teab oma unistusi ja püüdlusi õpipädevus - loeb ja mõistab tekste, leiab mõistetele ja terminitele tähendusi sõnastikest suhtluspädevus - esitab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, arvestab ühistegevuses suhtluspartnerite erinevate (sh vastandlike) arvamustega; matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, tabeleid ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöösdes aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, teab ja otsib olulisi infoallikaid digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel. Lõiming teiste ainetega: eesti keel: loeb teemakohast teksti, ajakirja ja ajalehe artikleid, koostab elulookirjelduse
--	--	--